

A CSEMADOK – közel húszéves fennállása alatt – több vonatkozásban eddig is eredményes munkát végzett. Népművelési akcióival, népművészeti rendezvényeivel és egész politikai tevékenységével hatékonyan támogatta a szocialista kultúra fejlődését és népeink baráti kapcsolatainak elmélyítését. Helyi szervezeteink továbbra is fokozzák kulturális és népművelő munkájukat, használják fel az eddigi jó tapasztalatokat, s a helyesnek bizonyult munkamódszerekkel dolgozzanak a jövőben is, törekedjenek egy színvonalasabb szellemi élet megteremtésére.

A CSEMADOK-ot, mint a Nemzeti Front tagszervezetét Dél-Szlovákia társadalmi életének és az egész demokratizálódási folyamat egyik alakítójának tekintjük, mely a CSKP programja alapján és annak szellemében a csehszlovákiai magyarság érdekeit szem előtt tartva segíti elő a nemzetiségi kérdés marxi–lenini megoldását.

Köztársaságunk történelmi jelentőségű eseményeket él át. A demokratizálódás, a föderatív államrendezés minden ember segítségét, aktivitását igényli. Ezt a folyamatot mi, csehszlovákiai magyarok egyöntetűen támogatjuk. Társadalmi, gazdasági, kulturális, nemzetiségi problémánk megoldása csak ezen az úton lehetséges. A CSEMADOK tagjait és szervezeteit az elkövetkezendő pártkongresszus és a CSEMADOK rendkívüli közgyűlését megelőző időszakban magas fokú politikai aktivitásra szólítjuk fel. A szocialista demokrácia megteremtésére s a nemzetiségi kérdés pozitív megoldására irányuló intézkedések szorgalmazásával támogassák a CSKP erőfeszítését, szervezetünk törekvéseit.

Sorainkba hívjuk mindazokat a csehszlovákiai magyarokat, akik felismerve e történelmi időszak követelményeit, tettükkel és helyállásukkal akarják segíteni a demokratikus szocializmus ügyét, egy emberségesebb légkör kibontakozását, melyben a nemzetiségek jogos követelése is realizálódhatnak. Az egység útján haladva zárkózunk fel a CSKP KB akcióprogramja mellett, s minden erőnkkel segítjük és támogatjuk a demokratikus szocializmus megvalósításának, valamint a nemzetek és nemzetiségek egyenjóságára rendezésének nemes, nagy ügyét.

A CSEMADOK KÖZPONTI BIZOTTSÁGA

Új Szó, 1968. június 20. 4. p.

34

Pozsony, 1968. július 3. Dobos László és Szabó Rezső levele Vasil Biľakhoz, az SZLKP KB első titkárához, amelyben elégedetlenségüket fejezik ki az államjogi kormánybizottság nemzetiségi albizottságának munkájával kapcsolatban.

T.
Predsedníctvo ústredného výboru
Komunistickéj strany Slovenska
do rúk vedúceho tajomníka ÚV KSS súdr. Vasila Biľaka
B r a t i s l a v a

3. júla 1968

Vážení súdruhovia!

Členovia predsedníctva ÚV Csemadoku dňa 3. júla 1968 prejednali závery z rokovania komisie pre národné menšiny zo dňa 12. júna 1968 ako aj alternatívne návrhy prednesené na schôdzi dňa 19. 6. 1968²²³ a zaujali k záverom toto stanovisko:

1. Predsedníctvo ÚV Csemadoku vyjadruje nespokojnosť s doterajšou prácou komisie pre národné menšiny. Výsledky práce komisie nie sú adekvátne času, ktorý bol vynaložený pri jednaniach tejto komisie.

2. Musíme s poľutovaním konštatovať, že postoj jednotlivých členov komisie je zaujímavý a je v rozpore so zásadami ako aj s konkrétnou formuláciou akčného programu a preto alternatívne návrhy zástupcov národností svedčia o tom, že v komisii sú v základných bodoch zásadné rozpory.

3. Závery 12. VI. 1968 neodzrkadľujú naše stanovisko a nezodpovedá pravde, že zástupcovia národnostných menšín sa jednomyseľne dohodli na zásadách ako je to uvedené v 1. bode Záverov. Preto sme pokladali za potrebné vypracovať naše stanovisko, ktoré je uvedené v materiáli pod názvom: Alternatívne návrhy zo dňa 19. júna 1968.

Sme presvedčení, že stanovisko ÚV Csemadoku zo dňa 12. marca značne prispelo k prehĺbeniu demokratizačného procesu v širokých masách maďarskej národnosti v ČSSR a k realizácii politiky Komunistickej strany Československa.

Pri vypracovaní nášho stanoviska, ktoré sme predložili 18. júna 1968, sme vychádzali z ustanovenia akčného programu KSC a KSS, s ktorým je naše stanovisko v úplnom súlade a podľa nášho názoru slúži na podporu akčného programu a na uskutočnenie spravodlivého, marxistického riešenia národnostnej otázky.

Rozvoj a prehĺbenie socialistickej demokracie ako aj upevnenie dôvery občanov maďarskej národnosti v našej komunistickej strane vyžaduje, aby stranícke a štátne orgány urýchlene a jednomyseľne riešili v duchu marx-leninských zásad otázku štátoprávneho postavenia národnostných menšín v našej vlasti.

Ostávame so súdružským pozdravom

Pr á c i č e s ť !

Dobos
Predseda ÚV Csemadoku

Szabó
Vedúci tajomník ÚV Csemadoku

SNA, ÚV KSS, k. 1209. Zápis zo 14. schôdze predsedníctva ÚV KSS, 12. 7. 1968, gépelt, a szerzők által aláírt tisztázat

Összefoglalás: A Csemadok KB Elnökségének tagjai 1968. július 3-án megtárgyalták a nemzetiségi albizottság június 12-i állásfoglalását és az albizottság június 19-i ülésén előterjesztett alternatív javaslatokat, s a következő álláspontot fogadták el: Elégedet-

223 Dobos László és Szabó Rezső a Csemadok KB Elnöksége által 1968. június 14-én megfogalmazott módosító javaslatokat a nemzetiségi albizottság június 19-i ülésén terjesztette elő.

lenségünket fejezzük ki az albizottság eddigi munkájával. Egyes tagjainak hozzáállása elfogult és ellentétes az akcióprogram elveivel és megfogalmazásaival. Nem felel meg a valóságnak az sem, hogy a június 12-i állásfoglalás a nemzetiségek képviselőinek egyetértésével született volna meg. Ezért tartottuk szükségesnek előterjeszteni a június 19-i alternatív javaslatokat, amelyek kidolgozása során a CSKP és az SZLKP akcióprogramjából indultunk ki, s amelyek a nemzetiségi kérdés igazságos, marxista megoldását szolgálják.

35

Pozsony, 1968. július 15. A nemzetiségi alkotmánytörvénynek a Csemadok KB Elnöksége által kidolgozott és az államjogi kormánybizottság nemzetiségi albizottsága elé terjesztett javaslata.

J a v a s l a t a nemzetiségekről szóló alkotmányerejű törvényre

1. §

1. A CSSZFSZR²²⁴ biztosítja a nemzeti kisebbségek és nemzetiségek általános és nemzeti fejlődésének, a teljes és tényleges politikai, gazdasági és kulturális egyenjogúságának feltételeit és lehetőségeit.

2. A nemzeti kisebbségeknek és nemzetiségeknek joguk van önállóan és öngazgattással dönteni az őket érintő ügyekben.

2. §

1. A nemzeti kisebbségek és nemzetiségek önálló és öngazgatási, képviseleti és végrehajtó szervei a következők:

2. A Csehszlovák Föderatív Szocialista Köztársaságban:

– a Nemzetgyűlés Nemzetiségi Bizottsága

– nemzetiségi államtitkárság a CSSZFSZR kormányában

3. A nemzeti államokban:

– a Cseh Nemzeti Tanács (a továbbiakban CSNT), illetve a Szlovák Nemzeti Tanács (a továbbiakban SZNT) Nemzetiségi Bizottsága – nemzetiségi minisztérium a nemzeti államok kormányában.

3. §

1. A Nemzetgyűlés Nemzetiségi Bizottsága a nemzeti kisebbségek és nemzetiségek képviseleti és érdekvédelmi szerve.

2. A Nemzetgyűlés Nemzetiségi Bizottsága az NGY ellenőrző, törvényjavasló és munkaszerve.

224 A szlovák ČSFSR (Československá federatívna socialistická republika – Csehszlovák Föderatív Szocialista Köztársaság) fonetikus átírása.